

טלואר 477

פ"י אבות אפר

... יאמר אחד מן

החפזים: הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשנראים להם מאשמתם יקראו בספר זכויותם וזכות שלא עשו צדק, ויאמרו: לא עשינו אותה, ויאמר להם: עשה אותן אשר דיבר בכם הסיפר בגנותכם. וכן כשיחבר בספר זכויות המספרים בגנותם יבקשו אותו (איתם) בעת הזאת, ויאמר להם: אבדו מכם בעת שדיברתם בפלוגי ופלוגי. וכן יש מהם גם כן שימצאו

בספר חובותם הובת שלא עשו, וכשאומרים: לא עשינו, יאמר להם: נוטטו עליכם, פלוגי ופלוגי שדיברתם בהם (התחייבתם בהן מפני שזכויותכם לא הכרעו), כמה

ה"ס 3

1

חוקא
האיני
אני הכנייה
5

זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן יד, ב

בספר חובות הלבבות (שער הכניעה פרק ז') מביא דבר מבהיל על חומר עון לשון הרע: אדם שמדבר לשון הרע על רעהו נוחל המספר את כל עוונותיו של האדם שעליו דיבר, ולא זו בלבד אלא כל זכויותיו של המספר עוברות לאדם שעליו סיפר!

משום כך - ממשיך החובות הלבבות שם - הרבה בני אדם כאשר יבואו ליום החשבון, וכשיראו להם את מעשיהם, ימצאו בספר זכויות שלא הם עשו, ויאמרו: לא עשינו אותן כלל! ויאמר להם: עשה אותן אותו אדם פלוגי אשר דיבר בכם וסיפר בגנותכם. וכן להיפך, כאשר יבוא בעל הלשון הרע לדין ויראה שמספר הזכויות שלו חסרים מעשים טובים שעשה, ויתמה!?! ולשאלתו: אישיבו לו שזכויותיו אבדו בעת שדיבר לשון הרע בפלוגי ופלוגי! ומעשה שהיה בגאון רבי צבי דוד, שהיה אב בית הדין בקראקא, פעם אחת העלילו עליו מסכת של שקרים והפך הדבר לשיחה בפי כל, ואף בבתי המרזח, עד שלאחר זמן נודע לכל שהדבר היה שקר וכזב.

לעת - אמר הרב - הובן לי היטב הפסוק בתהלים: "שיחו בי יושבי שער ונגינות שותי שכר", שלכאורה תמוה ואם תלמידי חכמים היו משיחים בו היה טוב יותר?... אלא - תירץ הרב - אילו באמת תלמידי חכמים היו משיחים בו לפחות היה יורש את מעשיהם הטובים, אולם כאשר שותי שכר הם המדברים בו לשון הרע - נמצא שאינו מרויח לא בעולם הזה ולא בעולם הבא!...

2
ויקרא
לשון
ה"ס

כתב בספר "שער בת רבים" דבר נורא וזה לשונו: והנה לפי זה יוכל להודמן למשל שתלמיד חכם עסק בתורה כל ימיו, וכסוף ימיו דיבר לשון הרע על רשע אחד, ומה התלמיד חכם, בבואי לפני בית דין של מעלה ליתן דין והשבח על מעשיו מיד פותחים לפניו ספר זכויות ומראים וקוראים לפניו עבירות חמורות שעשה, פעם אהה נסע בעגלה בשבת, פעם אחת בא על אשת איש, והוא ציער לפניו שקר אהה דוכרים כי מעולם לא עשיתי עבירות אלו רק עסקתי בתורה תמיד, ומיד באים מלאכי חבלה ומענישים אותו, הרשע יוכה לגן עדן.

וכבוא יום השבת ואז גם הרשעים יש להם מנוחה מהגיהנום, בא התלמיד חכם מגיהנום לגן עדן, ורואים זה את זה, הרשע מספר על שיהא יושב בגן עדן, ואז אומר הת"ח עתה רואה אני כי צדיק ה', כי כן למדתי שהמלביץ פני הבורי ברבים בדיבור לשון הרע אויל סימקא היינו העבירות, ואני היורא היינו הזכויות, ואז נודע שדיבר התייה לשון הרע, נורא למתבונן!

3
311
התורה

1

מחילה על לשון הרע

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד, ב)

1 ביאר החיד"א "זאת תהיה תורת המצורע" - מתי תהיה התורה והמצוות של המוציא שם רע - לעצמו, "ביום טהרתו" - ביום שיעשה תשובה ויבקש מחילה ממי שדיבר עליו. עיין במאמר הקודם באריכות.

(4)
סא

מקשים העולם איך יסכים האדם שדיברו עליו לשון הרע למחול לחבירו, הלא בעת שימחל לו, יחזרו אליו כל העוונות שהלכו ממנו, ויחזרו כל המצוות לחבירו שדיבר עליו, ומי פתי שיסכים למחול ולהפסיד במחילה?

בספר "מרפא לשון" (לר' רפאל הכהן זצ"ל) ביאר, עפ"י מה שאמרו חז"ל כל המעביר על מדותיו מעבירים ממנו כל פשעיו. בעת שאדם מוחל לחבירו על עוול שעשה עמו, אין לך מעביר על מדותיו גדול מזה, והנה באותה שעה מעבירין ממנו כל פשעיו, נמצא שאם ימחל כא יפסיד מאומה, שאף שיחזרו אליו כל עוונותיו. אבל באותה עת ימחלו לו על כל פשעיו.

אמנם כל זה ניחא בקשר לעבירות, אולם עדיין קשה מה עם המצוות שמפסיד בשעה שמוחל לחבירו?

אלא נראה לבאר: אמרו חז"ל "לפום צערא אגרא" - כפי העמל והקושי שאדם עושה את המצווה כך הוא השכר שיקבל עליה. והנה אדם שמוחל לחבירו שדיבר עליו לשון הרע, הלא יודע הוא מה מפסיד בעת ההיא - את כל המצוות של חבירו, ובכל זאת כובש את יצרו ומעביר על מידותיו ומוחל, ערכה של מחילה זו, היא כנגד כל המצוות שהפסיד עבודה, אם כן ישלם לו הקב"ה שכר על מצווה זו, כפי ערך כל מצוותיו של חבירו, נמצא שלא הפסיד מאומה בזה שמחל.

ומצאתי שה"בן איש חי" (בספרו "שני אליהו") הקשה קושיה זו, ותירץ מעין זה. אדם שמוחל לחבירו על לשון הרע שדיבר עליו נחשב כמחזיר לו אבידה את כל המצוות שאיבד, דמה הבדל יש בין אבידה גשמית לבין אבידה רוחנית. ופשוט הוא שכפי ערכה של האבידה כן יקבל שכר לעתיד לבוא, דאם השיב שק מלא אבנים טובות יקבל שכר גדול פי כמה מאשר השיב שק תבואה. כן גם בשעה שמוחל מחזיר לו אבידה גדולה - את כל מצוותיו, נמצא שיקבל לעתיד לבוא שכר גדול על מצות השבת אבידה כערך כל המצוות האלו, נמצא שלא הפסיד מאומה.

זאת תהיה תורת המצורע (יד, ב)

1 במד"ד - הה"ד (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים, מעשה ברוכל אחר שהיה מחזר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכרו מאן בעי למזבן סם חיים, ארוקין עליה, פי' דוחקין אליו הכריות לקנות ממנו. ר' ינאי היה יתיב ופשט בתורקליניה, שמעיה המכרו מאן בעי סם חיים, וא"ל: תא סק להכא זבין לי. א"ל לאו אנת צדיק ליה ולא דכוותך. אטרח עליה, סליק לגביה, הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק: מי האיש החפץ חיים - מה כתיב בתריה "נצור לשונך מרע סוד מרע ועשה טוב". א"ר ינאי אף שלמה מכרו ואומר: (משלי כא) "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". א"ר ינאי: כל ימי חייתי קורא הפסוק הזה ולא היית יודע היבן הוא פשוט - עד שבא רוכל זה והודיע מי האיש החפץ חיים, לפיכך משה מחזיר את ישראל ואומר להם זאת תהיה תורת המצורע, תורת המוציא שם רע.

(5)
סא
סא

11 לכאורה קשה, הרוכל עמד באמצע השוק וצעק מי רוצה לקנות חיים ועזבו כל האנשים השוק ורצו אליו לקנות חיים. וכי לא ידעו שא"א לקנות חיים? ועוד, אחרי ששמעו ממנו שכונתו היא על חיים רוחניים, לכאורה נתאכזבו והיו צריכים לרגום איתו כאבנים, שביטל אותם מעבודתם ומלאכתם שהרי יכלו להרויח כסף באותו הזמן אלא, כנראה, שהאנשים אז היו במדרגה גבוהה כיו - שגם הם הבינו תיכף

(2)

שכותנתו היא על חיים רוחניים, ומכיון שהם שמעו שבא איש ומציע לפניהם דרך חדשה בעבודת ד' שעליה יבוליים לזכות לעוה"ב עובו את השוק ואת הסרנאות וסגרו את התנויות כדי לשמוע דבר חידוש בעבודת ד'. האנשים האלה לא העריכו את חיי התורה והעוה"ב רק בדמיון, להיפך, חיי עולם הזה היו אצלם רק דמיון ואילו חיי התורה היו אצלם החיים האמיתיים - וכשהיו מרברים על סתם חיים כונתם היתה לחיים רוחניים.

(6) פה

וכן מצינו בחו"ל, על הפסוק "זנס אל אחת הערים האלה וחי", שאומרים: תלמיד שגלה חייב רבו לגלות עמו מפני שכתוב וחי - ובלי התורה ורבו אין חיי חיים, כי חיי חכמים, חכמה, כי חו"ל הקדושים הבינו שהביטוי חי מוסב על חיי התורה. ולכן אין פלא שכשבא הרובל ואמר להם: שיש לו דרך איד לקנות חיים עוב כל אחד את מסחרו והלך לשמוע חידוש בעבודת ד'. זאת היא בחינה גדולה בשבילנו, עד כמה שקועים אנו בהבל"עוה"ז. כי אנשים שמחזיקים את עצמם לחרדים ויראים יכולים לבדוק את עצמם - אם באמצע מסחרם כשכאים להציע להם איזה ענין רוחני ישימו לו לב או לא? זה תלוי במדרגת האדם. אם הוא בן עולם הבא, ז"א, שהחיים שלו הם חיי עוה"ב - בעוה"ז. אז יתפנה מכל עניני עולם הזה בשביל עניני העוה"ב, אבל אם הוא בן עוה"ז, שהחיים שלו הם חיי עוה"ז - בודאי לא ישים לב לכך אעפ"י שהוא ירא וחרד - מפני שכל היראה שלו היא רק ברמיון שאין בו ממש.

16

ובן אימאל נקפס"ק באר מים חיים (פר' י"ג) במעלות מדת המבודדות חו"ל כי מי שמתחילה תמיד להצורם אנשים לא יקנה הסורה עמהן כי מוכן עמם לשיחה בטילה ידברי האיסור, כלשון הרע ומנופה, והאר"י ז"ל כמנ שהמבודדות טוב לנפש יומל מכל הסיגופים, ע"כ. ועיין בשלה"ק (מס' יומא סג.) נשם ספר חרדים להתבודדות לכן תורה פעם בשבוע היא חקנמו על עונותיו, ולא נזכרו כל הסיגופים וספורים ואלא למי שאין עמלו בתורה, ע"ס.

(7) יא שמה

זאת תהיה תורת המצורע ביום שחרתו והובא אל חברו (י"ג) עיין במצורע קהלים (א' ג) דלרשינן ביום שחרתו והובא שלא ישהה.

ובשו"ת בנין ציון (ה"ב סימן קמ"ו) הקשה להרמב"ם לא הביא דין זה של המו"כ לאסור למצורע להממין מלהטטה, וכן הקשה אהא דתנן בשקלים (פ"א מ"א) צ"ל בלדר עושין כל לרבי הרבים, ומפרש צירושלמי מהו לרבי הרבים, והשיג במוכס טהרה מצורע, ע"ס, ואי נימא שיש חיוב להטטה מיד איך ממחינים עד ע"ל בלדר, ומיך הנני ציון, דמה שנאמר במו"כ שלא ישהה, אין הכוונה שאסור להשהות, אלא שאין לרץ להשהות, כמו שסיים המו"כ דס"ד להצריך ז' נקיים מקל ומומר מוז, ח"ל ביום שחרתו והובא שאין לרץ לשהות אלא יכול ליטטה מיד ביום שגרפא נגעו. ומ"מ נתקשה בדברי הבמ"צן כאן דמפרש המו"כ שצריך להציאו בע"כ אל הסון, ונשאר צ"ע.

11

16

וידועים דברי הרמב"ם (פ"ו הל' לעות הל' א) דאם נמלא אדם במדינה שניהגיס בדרך לא טובה ואינו יכול לילך למדינה שמתהגיה טובים אז ישב לבדו יחיד

אבל עיין גם בחובת הלבבות שחולק וסובר דעיקר ההתבודדות היא אפילו תהיה עדה גדולה קדושה אשר יחד כולם צנונים אחת להצורא יתברך, אז תהיה זה יותר חשוב מכל התבודדות שנעולם, שאין רצון הקב"ה להיות פרוש, דהיינו שילך למדבריות, אלא רצון השי"ת להיות אובד את הצניות ולהתחבר עמם ללמדם צינה והשכל בצורת ה' ע"כ.

ועיין בהרם סיפר (פסחים ע"א: ד"ה וכו' ו"ל) מה שהצריך צוה, וכן עיין בחתם סופר עה"ת (פר' נראה) על הפסוק ותהלך תנון את האלקים וחינו כי לקח אומה אלקים, שפירש דהטעם שלקח הקב"ה את תנון לז' קודם זמנו, כי תנון התבודד במדרי מדרים וחרש חרמי העולם עד שנעשה מלאך. אז

ויש לבאר מהתוקמם בדרך דרום על פי מה דאימאל בחובת הלבבות (ר"ס פ"ג ע"ב הפסוק) נשם חכמי פילוסופיה שהם סוברים כי התבודדות הגוף המעולה היא כאשר יהיה צדד ממש יתקשר רוחו ונפשו לאלהי אמונתו וזו אלו יתברך

(8)

יצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים וגו'.

לשון רש"י: לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים.

לפיכך הווקאו לטהרתו צפרים שמפטטין חמיד בצפצוף קול עכ"ל. ויש להבין אכתי אמאי בעי שתי צפרים דוקא ולא די לו

באחת, ועוד אמאי אי נשחטת וא' נשארה חיה, ועוד אמאי נשלחת דוקא על פני השדה (דממעטינן) בתורת כהנים פרשתא ב' אות ה', ומובא בקידושין ג"ז ע"ב] לא לים ולא למדבר ולא לעיר רק דוקא על פני השדה.

ונראה לפע"ד עפ"י הגמ' דחולין (דף פ"ט ע"א) אמר ר' יצחק מאי דכתיב האמנם אלם צדק תדברון מישרים

תשפטו בני אדם, מה אומנתו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה ת"ל צדק תדברון, יכול יגיס דעתו ת"ל מישרים תשפטו בני

אדם ע"כ. ובמס' עירובין (דף כ"א ע"ב) דרש רבא וכו' לכה דודי נצא השדה, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, רבוננו

של עולם אל חדיעני כיושבי כרכים שיש בהן גזל ועריות וכו', נצא השדה בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מחוץ הדחק וכו', ופירש"י השדה, בני

בגא ועובדי אדמה ועוסקין בתורה מתוך דוחק. והנה המפרשים [ע' רמב"ן ר"פ ויקרא א' ט'] כתבו טעם על הקרבנות, שיתן האדם אל לבו, כי הוא ה"י

ראוי לאלו הדברים שעושין עם הקרבן כמו שחיטה שריפה וכדומה, רק הקב"ה ברחמיו נתן בהמה או עוף תמורתו. ולפי"ז י"ל דאם היו מביאין צפור אחד

ונשחט, ה"י זה נותן אל לבו כי לא טוב הדיבור וה"י סוגר דלתו פיו להיזהר כאלם כל ימיו, אבל באמת לא י

הדרך הישר תמיד וכדאמרין בגמ' צ' תדברון, ובפרט זה האיש שכבר נכשל כלשון הרע הקנתו שיעסיק בתורה כדאיתא בעירובין (דף ט"ז ע"ב), ולכן הוא צריך לדב"א ע"ז צפור אהה שישאר ח"י להורות כי הדיבור גורם ג"כ חו"ה, יתחייב והפנה כ"ז הלשון [משלנו י"ח ב"א], והיינו התורה כדדדשינן [שם] מדפא לשון ע"ז חיים [משלנו ט"ז ד].

... יתכן ושלח הצפור דוקא על פני השדה, לרמז לו ראוי באנשי השדה שיעסקו בתורה כתיב התורה, וזה רמז יקר לפע"ד בענין.

80

אין זה חפץ ה', אלא להתערב בין הצרות ולהשיב רבים מעון, כי לא ברא הקב"ה העי"ה למלאכי השרת כ"א לבני אדם, ומשום כן חשש הקב"ה שאל יתערב חנוך עם בני אדם ילמוד ממעשיהם וא"כ לקח אותו אלקים, ע"כ.

על כל פנים חזין דיש חכמה בין גדולי המורים לזוהו דרך הישר שיצטרך לו האדם לבוא להמדרגה הכי גדולה בעבודת השי"ת, אם בהתבודדות, או להיפוך, בהתמזגות עם בני אדם.

והנה, המלוצרע נענש שגריך לישב צד מחוץ למחנה משום שקיפר לשה"ר, וממילא יש לומר דיותר טוב לאדם מה שיטע עוד צד כדי להשלים נפשו שלא יבוא עוד לידי קלקול, ומשום הכי למד הירושלמי שיכול להממין עם טהרתו שיהיה להמלוצרע ע"ד זמן לישב בהתבודדות להטיב לנפשו, וכן השמיט הרמב"ם הלכה זה שלא ישהה צטהרתו, ללאדם מה יזמר ט"ז להתרחק מ בני אדם שלא יזכר עוד דיבורים אסורים, וכמו שאמר הרמב"ם ה"ל, דלפעמים יותר טוב להיות בריחוק מבני אדם.

משא"כ הרמב"ן למד מהסוגת הלצנות, להסתודדות המעולה היא

להיות יחד עם בני אדם ככוונה אחת להצו"ת, ואף על פי שחטא זה, אבל עכשיו שכבר קבל עונשו וישב צד וכבר קבל על עגמו להיות נזהר מדיבורים אסורים, ה"כ חבל על כל רגע שהוא לצדו, דעכשיו יכול ללמד לשאר בני אדם חומר העונש של מספר לשה"ר, ובהתחברות עמהם ישיב

רבים מעון, וממילא דרש הרמב"ן צ"ח טהרתו שלא ישהה אלא יטהרנו בע"כ, דזכית הרבים מלוי צו.

9 אכתי

4

10 לוי'ן נחמיה

וכא אשר לו הבית תבא דבי ר' ישמעאל מי שמיחד ביתו לו (ערכין טו). כי האדם צריך לידע כי מה שיש לו אינו שלו רק

הכל חסד ה' עליו אשר שמהו לגובר להנות בו בני אדם ועל כן לא יאמר שלי שלי דוקא ולא תרע עיני מעשות עניים בני ביתו ואז תהי ברכת ה' בכל אשר לו. ומאז אמרתי להטיף מוסר על דרך מליצה דהיינו דאמר המתודה בערתי הקדש מן הבית וגם נתתי ללוי לגר ליתום ולאלמנה וכו'. כי הכוונה כי יש גתון כסף ומעניק נדבה לעני אבל אל ביתו לא יתנהו לבא, כאלו קדש היה אשר אין רשות לזר ליקרבו אליו, ולזה אמר המתודה לא כן היתה עמדי חלילה, "בערתי הקדש מן הבית", כלומר לא סגרתיו כאלו קדש היה אבל פתחתי דלתיו לכל וגם נתתיו פירוש את הבית, ללוי לגר ליתום ולאלמנה, נתתיו הפקר לכל דצריך, וכל דכפין ייתי ויכול וינחה בו. וכל העושה כן ישמור ה' את ביתו מכל נגע ומחלה, ולא תבא נגע רק למי אשר לו הבית. אל מי שמיחד ביתו לו ולא יתן לאחרים להנות ממנו.

הכל חסד ה' עליו אשר שמהו לגובר להנות בו בני אדם ועל כן לא יאמר שלי שלי דוקא ולא תרע עיני מעשות עניים בני ביתו ואז תהי ברכת ה' בכל אשר לו. ומאז אמרתי להטיף מוסר על דרך מליצה דהיינו דאמר המתודה בערתי הקדש מן הבית וגם נתתי ללוי לגר ליתום ולאלמנה וכו'. כי הכוונה כי יש גתון כסף ומעניק נדבה לעני אבל אל ביתו לא יתנהו לבא, כאלו קדש היה אשר אין רשות לזר ליקרבו אליו, ולזה אמר המתודה לא כן היתה עמדי חלילה, "בערתי הקדש מן הבית", כלומר לא סגרתיו כאלו קדש היה אבל פתחתי דלתיו לכל וגם נתתיו פירוש את הבית, ללוי לגר ליתום ולאלמנה, נתתיו הפקר לכל דצריך, וכל דכפין ייתי ויכול וינחה בו. וכל העושה כן ישמור ה' את ביתו מכל נגע ומחלה, ולא תבא נגע רק למי אשר לו הבית. אל מי שמיחד ביתו לו ולא יתן לאחרים להנות ממנו.

עוד יש לפרש, למי שמיחד ביתו לו להיפוך מהנ"ל, על דרך שפירשתי ויאמר אברהם לעבדו וכו' המושל בכל אשר לו (בראשית 24 כד, ב) ופירש"י ז"ל זה אליעזר הדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, דהיינו כי כל קניני האדם בעולם הוא אי אפשר להחליט שהמה באמת שלו כי יצבור ולא ידע מי אוספם (תהלים לט, ז); כי לא במותו יקח הכל (שם מט, יח) אמר דוד המלך ע"ה, ואין מלוין לו לאדם אלא תורה ומצות ומעשים טובים בלבד (אבות פ"ו), באלו מה שרכש האדם מהם הוא באמת שלו. ומיון שאמר הכתוב כאן המושל בכל אשר לו על כרחו אליעזר הוא המושל בתורתו, כי על דבר אחר אי אפשר לומר שהוא "שלו" ממש. אמנם באמת כבר אמרו חז"ל (ברכות לה) כתיב והארץ נתן לבני אדם וכתיב להי הארץ ומלוואה לא קשיא כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה. והענין אם האדם משתמש בקניני העולם הזה שתננו ה' לתורה ומצות, אז גם קניני העולם הזה חמה נצחיים כי ירד אחריו כבודו ושלו יקראו; והנה אמרו חז"ל (תורת

11 ופנו את תפית בטרם יבא. ולא יבא קדם לבנין, ובין קד

היה זמן תשובה ותפלה לבעלים, זמן תפלה לבנין, ועם זה נתן זמן הסגרי, ובמדרש אמרו פ"ל זהו רמז לחרבן הראשון, וחקונו בשני, וסתירתו פחרפן שני, וסתרתו בבנין שלישי, שיבנה ויבנון במקרה בימינו זמן.

12

20. לא עצר טובה קמ"ל כדי להציל את כל החיט שבבית שאין להם טהרה במקוה (רש"י, ראב"ע), אלא איכור על הכהן לכא לפני כן. 21. דייק רבינו מזה שכתוב "ופנו" ולא "ופניה" (יובא אשר לו הבית והגיד) שרבעליכ אינם עוסקים בפניו הבית אלא אחידים. באותו פ"ד זמן עוסקים הבעלים בשלהם - תשובה ותפילה. אבל השור ראב"ע: יטעם לשון רבים - לפנתו מהרה. 22. תפילה על הבעלים, וכלשון הבינו לעיל יג, ויתפלל גם הכהן עליו. 23. לעומת צרעת העור והראש שיתכן והכהן יטמא מיד בביקור הראש, שלכ הכהן (ויהסגור את הבית שבעת ימים) הוא תובה בצרעת הבית, היא הנגע כליזת הבית אשר היא מזה מהחזק

5

פרשת מצורע

קיימת
13'
1

⊗ א ⊗

טהרת המצורע בשתי ציפורים ועבודת יוה"כ בשני שעירים

1 המעיין יראה שטהרת מצורע על ידי שתי צפורים הומה לכפרת שני שעירים שביים הכפירים. שהרי במשנה (נגעים פי"ד מ"ה) מבואר דשרי צפורי מצורע מצוותן שתהינה שוות בקומה ומראה ובדמים ובלקיהתן כארה. והוא הדין גם כן בשני שעירי יום הכפורים שצריכין להיות דומים זה לזה בקומה ומראה ובדמים ובלקיהתן כאחד כמבואר במשנה (ריש פ"ו דיומא).

והרי גם עצב עבודתם של שני השעירים של יום הכפורים דומה לזה של שתי צפורי מצורע. שהרי השעיר לה' נשחט ודמו הוזח לפנים ולפני ולפנים, והשעיר לעזאזל נשתלה חוץ למחנה, וכמו כן בשני הצפורים אחד נשחט והציפור השני משתלח. הרי לגבי שני השעירים וצפורי מצורע, אחד נשחט והשני משתלח. וכמבואר ברמב"ן (ויקרא יד, גג). וז"ל: "הנה הכפרה הזאת בצפור המשתלחה שתשא הציפור את כל עינותי אל מחוץ לעיר על פני השדה כענין הכפרה בשעיר המשתלח". עכ"ל.

ואשר נראה לבאר בזה הוא שמצורע נשתלה משום חטאו אל מחוץ למחנה. יע"י שתי צפורים מותר הוא לחזור למצבו הקודם. יכן הוא בענין יוה"כ שמשום חטאותינו נתרחקנו מאבינו שבשמים, ועל ידי תשובה וכפרת היום הוטרף המחיצה של העבירות המפסיקה בינינו לאבינו שבשמים. וכמבואר ברמב"ם (הל' תשובה פ"ז ה"ז). וז"ל: "כמה מעולה מעלת התשובה אמש היה זה מובדל מה' אלקי ישראל שנאמר עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם. צועק ואינו נענה שנאמר כי תרבו תפלה וגו' ועושה מצות וטורפין איתן בפניו שנאמר מי בקש זאת מידכם רמוס חצוי. מי גם ככ ויסגר דלתים וגו', והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם רחמבקים בה' אלקיכם, צועק ונענה מיד שנאמר והיה כרם יקראו ואני אענה, ועושה מצויות ומקבלין אותן בנהת ושמחה, שנאמר כי כבר רצה האלקים את מעשיך".

6